

PATVIRTINTA

Vilniaus universiteto su Klaipėdos universitetu ir Mykolo Romerio universitetu Edukologijos mokslo krypties doktorantūros komiteto posėdžio 2026 m. kovo 5 d. protokolu Nr. 5.2.2 E-15600-KT-807

Edukologijos mokslo doktorantūros disertacijų tematikos ir galintys joms vadovauti mokslininkai 2026 m. stojimui

Mykolo Romerio universitetas

Eil. nr.	Tematikos pavadinimas	Potemės	Galimi vadovai	Trumpas aprašymas (iki 200 žodžių)
1.	<p>Įtraukiojo ugdymo principų įgyvendinimas Visos dienos mokykloje</p> <p>Implementation of inclusive education principles in All-day schools</p>		Doc. dr. Daiva Penkauskienė	<p>Visos dienos mokykla (toliau -VDM), siekdama padėti mokiniams ir šeimoms, turinčioms mažiau galimybių gauti kokybiškas formaliojo ir neformaliojo ugdymo paslaugas, taip pat socialinę, psichologinę ir kitą specialiąją pagalbą, neišvengiamai prisideda prie įtraukiojo ugdymo įgyvendinimo ir plėtros.</p> <p>VDM savo esme yra paremta socialinės partnerystės idėja, nes kitaip negalėtų tenkinti mokinių įvairiapusių poreikių, pasiūlyti paslaugų įvairovės. Nors VDM nėra naujas reiškinys Lietuvos švietime, tačiau jos idėjų, ypač susijusių su įtraukiojo ugdymu, įgyvendinimas nėra išsamiai tyrinėtas.</p> <p>Nauji moksliniai tyrimai galėtų padėti geriau suvokti esamą situaciją, atskleisti gerąsias praktikas, inovatyvius sprendimus, nubrėžti veiklos kryptis.</p> <p>All-day schools (hereinafter referred to as - ADS) aim to help students and families who have fewer opportunities to access quality formal and informal education services, as well as social, psychological, and other special assistance, inevitably contributes to the implementation and development of inclusive education.</p> <p>The ADC is essentially based on the idea of social partnership, as otherwise it would not be able to meet the diverse needs of students and offer a variety of services. Although ADC is not a new phenomenon in</p>

				<p>Lithuanian education, the implementation of its ideas, especially those related to inclusive education, has not been thoroughly researched. New scientific research could help to better understand the current situation, reveal good practices and innovative solutions, and outline directions for action.</p>
2.	<p>Skaitmeninis mentorystės modelis mokytojų trūkumui mažinti: patyrusių mokytojų patirties perdavimo jauniesiems pedagogams praktikos kūrimas ir jos veiksmingumas</p> <p>Digital Mentorship Model for Reducing Teacher Shortage: Development and Effectiveness of Experience Transfer Practices from Expert to Novice Teachers</p>	<p>Skaitmeninės profesinio bendradarbiavimo aplinkos kūrimas ir validavimas. / Development and Validation of a Digital Professional Collaboration Environment</p>	Doc. dr. Jolita Dudaitė	<p>Mokytojų trūkumas ir spartus pedagogų kaitos procesas tampa viena reikšmingiausių švietimo sistemos problemų tiek Lietuvoje, tiek tarptautiniu mastu. OECD (2019) ataskaitose pabrėžiama, kad daugelyje šalių stebimas kvalifikuotų mokytojų stygius, ypač gamtos mokslų ir technologinių disciplinų srityse, o jaunieji pedagogai dažnai palieka profesiją per pirmuosius penkerius darbo metus. European Commission (2020) dokumentuose taip pat akcentuojama mentorystės ir profesinės paramos sistemų svarba stiprinant mokytojų išlaikymą profesijoje bei gerinant ugdymo kokybę.</p> <p>Skaitmeninė transformacija švietime sudaro prielaidas kurti naujus profesinio bendradarbiavimo ir žinių perdavimo modelius. Tyrimai rodo, kad technologijomis grįstos profesinio mokymosi bendruomenės gali efektyviai prisidėti prie pedagogų profesinio augimo, refleksijos ir inovacijų diegimo (Darling-Hammond ir kt., 2017). Tačiau, nepaisant augančio skaitmeninių įrankių naudojimo, vis dar stokojama sisteminių, tyrimais grįstų modelių, kurie užtikrintų kryptingą patyrusių mokytojų gerųjų praktikų kaupimą, struktūravimą ir perdavimą jauniesiems pedagogams.</p> <p>Virtualios ir hibridinės mokymo(si) aplinkos šiandien apibrėžiamos kaip informacinėmis technologijomis grindžiamos sistemos, sudarančios sąlygas sąveikai, turinio kūrimui ir bendradarbiavimui (Salmon, 2013). Mokymo(si) sėkmė tokiose aplinkose priklauso nuo turinio kokybės, metodinio pagrįstumo bei galimybių kurti įvairius pedagoginės sąveikos scenarijus (Laurillard, 2012). Todėl aktualu kurti skaitmeninę terpę, kurioje būtų sistemingai integruojamos patyrusių pedagogų praktikos, inovatyvūs mokymo sprendimai, refleksinės veiklos bei metodinės rekomendacijos.</p>

				<p>Numatoma tyrimo tematika siūloma sukurti ir empiriškai patikrinti skaitmeninį mentorystės modelį, orientuotą į:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Patyrusių mokytojų gerųjų praktikų identifikavimą ir skaitmeninį struktūravimą; 2. Jaunųjų pedagogų profesinės adaptacijos ir kompetencijų stiprinimą; 3. Skaitmeninės mentorystės aplinkos veiksmingumo vertinimą mokytojų profesinio tvarumo ir ugdymo kokybės kontekste. <p>Tematika pasižymi tarptautiškumu, nes remiasi tarptautinėmis mokytojų profesinio tobulėjimo, skaitmeninio švietimo ir mentorystės tyrimų kryptimis, atliepia Europos švietimo erdvės siekius stiprinti pedagogų kompetencijas bei skatinti inovatyvius, technologijomis grįstus sprendimus švietimo sistemoje.</p> <p>Teacher shortages and the rapid turnover of educators have become one of the most significant challenges facing education systems both in Lithuania and internationally. OECD (2019) reports emphasize that many countries are experiencing a shortage of qualified teachers, particularly in the fields of science and technology, and that novice teachers frequently leave the profession within their first five years of employment. European Commission (2020) documents likewise highlight the importance of mentorship and professional support systems in strengthening teacher retention and improving the quality of education.</p> <p>Digital transformation in education creates opportunities for developing new models of professional collaboration and knowledge transfer. Research shows that technology-based professional learning communities can effectively contribute to teachers' professional growth, reflection, and the implementation of innovation (Darling-Hammond et al., 2017). However, despite the increasing use of digital tools, there remains a lack of systematic, research-based models that would ensure the purposeful collection, structuring, and transfer of experienced teachers' best practices to novice educators.</p>
--	--	--	--	---

				<p>Virtual and hybrid learning environments are currently defined as information technology–based systems that enable interaction, content creation, and collaboration (Salmon, 2013). The success of teaching and learning in such environments depends on the quality of content, methodological soundness, and the possibilities to design diverse scenarios of pedagogical interaction (Laurillard, 2012). Therefore, it is relevant to develop a digital environment in which experienced teachers’ practices, innovative instructional solutions, reflective activities, and methodological recommendations are systematically integrated.</p> <p>The proposed research aims to develop and empirically validate a digital mentorship model focused on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identifying and digitally structuring best practices of experienced teachers; 2. Strengthening novice teachers’ professional adaptation and competencies; 3. Evaluating the effectiveness of the digital mentorship environment in the context of teacher professional sustainability and educational quality. <p>The topic is international in scope, as it builds upon global research trends in teacher professional development, digital education, and mentorship, and aligns with the objectives of the European Education Area to enhance teachers’ competencies and promote innovative, technology-based solutions within education systems.</p>
3.	<p>Emocijų ir motyvacijos poveikis mokymuisi: neurodidaktinė perspektyva</p> <p>The impact of emotions and motivation on learning: a neurodidactic perspective</p>	<p>Neurodidaktinis požiūris į emocijų ir motyvacijos poveikį mokymuisi / A neurodidactic approach to the impact of emotions and motivation on learning</p>	Doc. dr. Jolita Dudaitė	<p>Vienas iš pagrindinių veiksnių, lemiančių mokymosi efektyvumą, yra emocijų, motyvacijos ir kognityvinių procesų sąveika. Neuromoksliniai tyrimai rodo, kad emocinės būsenos daro reikšmingą įtaką dėmesiui, atminčiai ir informacijos apdorojimui (Immordino-Yang & Damasio, 2007; Tyng et al., 2017). Teigiamos emocijos skatina kognityvinį lankstumą ir problemų sprendimo gebėjimus, tuo tarpu stresas ir nerimas gali trikdyti darbinę atmintį ir mažinti mokymosi efektyvumą (Vogel & Schwabe, 2016). Savireguliacijos teorija (Deci & Ryan, 2000) pabrėžia vidinės motyvacijos svarbą siekiant gilaus mokymosi ir</p>

			<p>ilgalaikio žinių įsisavinimo. Dopaminerginė atlygio sistema atlieka esminį vaidmenį stiprinant motyvaciją, įsitraukimą ir pastangų reguliavimą mokymosi procese (Schultz, 2015). Tačiau per didelę išorinių paskatų gausa gali sukelti pervertinimo efektą, mažinantį vidinę motyvaciją (Fang et al., 2013).</p> <p>Tyrimai emocijų ir motyvacijos poveikio mokymuisi tematika siektų išanalizuoti, kaip neurodidaktiniai metodai gali optimizuoti emocinio įsitraukimo ir kognityvinės apkrovos balansą, siekiant pagerinti mokymosi rezultatus. Integruojant afektinio neuromokslo ir edukacinės psichologijos įžvalgas, bus siekiama nustatyti veiksmingas pedagogines strategijas, kurios skatintų teigiamą mokymosi aplinką, mažintų kognityvinį stresą ir stiprintų motyvaciją grįstą žinių įsisavinimą (Sweller, 2017; Pekrun, 2021). Tyrimo rezultatai prisidėtų prie mokslu grįstų edukacinių praktikų plėtros, kurios palaikytų tiek emocinę gerovę, tiek kognityvinį mokinių našumą mokymosi aplinkoje.</p> <p>One of the key factors influencing learning effectiveness is the interaction between emotions, motivation, and cognitive processes. Neuroscientific research highlights that emotional states significantly impact attention, memory, and information processing (Immordino-Yang & Damasio, 2007; Tyng et al., 2017). Positive emotions enhance cognitive flexibility and problem-solving skills, whereas stress and anxiety can impair working memory and reduce learning efficiency (Vogel & Schwabe, 2016). The self-determination theory (Deci & Ryan, 2000) emphasizes the importance of intrinsic motivation in sustaining deep learning and long-term knowledge retention. Dopaminergic reward systems play a crucial role in reinforcing motivation, engagement, and effort regulation during learning (Schultz, 2015). However, excessive external rewards may lead to overjustification effects, diminishing intrinsic motivation (Fang et al., 2013).</p> <p>Research on the impact of emotions and motivation on learning would aim to analyze how neurodidactic methods can optimize the balance between emotional engagement and cognitive load to improve learning outcomes. By integrating insights from affective neuroscience and</p>
--	--	--	--

				educational psychology, this study aims to identify effective pedagogical strategies that foster a positive learning environment, reduce cognitive stress, and enhance motivation-driven knowledge acquisition (Sweller, 2017; Pekrun, 2021). The research findings will contribute to the development of evidence-based educational practices that support both emotional well-being and students' cognitive performance in learning environments.
4.	<p>Skaitmeninių technologijų (DI) naudojimo, vaikų emocinės sveikatos ir jų rizikingo elgesio prevencijos sąveika bendrojo ugdymo mokyklose.</p> <p>The Interaction of Digital Technology (AI) Use, Children's Emotional Health, and Risk Behaviour Prevention in General Education Schools</p>	<p>* Skaitmeninių technologijų (DI) naudojimas ugdymo procese: pedagoginiai modeliai ir rizikos / The Use of Digital Technologies (AI) in the Educational Process: Pedagogical Models and Risks</p> <p>* Vaikų emocinė sveikata ir emocinė savireguliacija skaitmenizuoto ugdymo kontekste / Children's Emotional Well-Being and Emotional Self-Regulation in the Context of Digitalized Education</p> <p>* Rizikingo elgesio prevencija mokykloje: integracija su socialiniu-emociniu ugdymu ir DI naudojimu / Prevention of Risky Behavior at School:</p>	Doc. dr. Tomas Butvilas	<p>Ši disertacijos tematika nagrinėja dirbtiniu intelektu (DI) grįstų skaitmeninių technologijų naudojimo, vaikų emocinės sveikatos ir jų rizikingo elgesio prevencijos sąveiką bendrojo ugdymo mokyklose. Naujausi sisteminiai tyrimai rodo, kad skaitmeninės intervencijos gali turėti statistiškai reikšmingą teigiamą poveikį vaikų ir paauglių psichikos sveikatai, tačiau šis poveikis priklauso nuo ugdymo konteksto, intervencijų dizaino ir pedagoginio tarpininkavimo (Chen et al., 2024; Fernández-Batanero et al., 2025). Kartu nustatyta, kad mokyklinės prevencinės programos gali veiksmingai mažinti probleminį technologijų naudojimą ir su juo susijusį rizikingą elgesį, ypač kai jos grindžiamos aktyviu mokinių įtraukimu ir sisteminiu požiūriu (Žmavc et al., 2025). Edukologiniu požiūriu tyrimas akcentuoja mokyklą kaip kompleksinę ugdymo aplinką, kurioje mokytojų kompetencijos, pedagoginės praktikos, mokinių emocinė savireguliacija ir mokyklos politika formuoja atsakingą DI naudojimą (Garzón et al., 2025; OECD, 2024). Planuojamas mišrių metodų tyrimas, siekiant sukurti ir empiriškai pagrįsti integruotą mokyklinį modelį, skirtą emocinės sveikatos stiprinimui ir rizikingo elgesio prevencijai skaitmenizuoto ugdymo sąlygomis.</p> <p>This dissertation topic examines the interaction between the use of AI-enabled digital technologies, children's emotional health, and risk behaviour prevention in general education schools. Recent systematic reviews indicate that digital interventions can exert a statistically significant positive effect on children's and adolescents' mental health; however, outcomes strongly depend on educational context,</p>

		<p>Integration with Social-Emotional Learning and the Use of AI</p> <p>* Mokyklos kaip ugdymo aplinkos vaidmuo: pedagogų kompetencijos, kultūra ir prevencinė politika / The Role of the School as an Educational Environment: Teachers' Competencies, Institutional Culture, and Preventive Policy</p>		<p>pedagogical design, and adult mediation (Chen et al., 2024; Fernández-Batanero et al., 2025). At the same time, evidence suggests that school-based prevention programmes are effective in reducing problematic technology use and associated risk behaviours, particularly when they employ active learning approaches and a whole-school perspective (Žmavc et al., 2025). From an educational science perspective, the study conceptualises schools as complex learning environments in which teachers' competences, pedagogical practices, students' emotional self-regulation, and institutional policies shape responsible and developmentally appropriate AI use (Garzón et al., 2025; OECD, 2024). A mixed-methods research design is proposed to develop and empirically validate an integrated school-based model that supports children's emotional well-being and strengthens risk behaviour prevention in digitally enriched educational settings.</p>
5.	<p>Mokymasis visą gyvenimą</p> <p>Lifelong Learning</p>	<p>* Visuomenės stiprinimas per mokymąsi: vyresnio amžiaus asmenų įtraukties galimybės / Strengthening society through learning: opportunities for inclusion of older people</p> <p>* Dalyvavimu grįstas tyrimas kaip galimybė aktyvinant vyresnio amžiaus suaugusiųjų įsitraukimą / Participatory Research as a Pathway to Active</p>	<p>Prof. dr. Irena Žemaitaitė</p>	<p>Lietuvoje, kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, kasmet vis didesnę visuomenės dalį sudaro vyresnio amžiaus asmenys, t. y. 60 metų ir vyresni gyventojai. Pagrindinis amžėjimo procesą apibūdinantis demografinis rodiklis yra vyresnio amžiaus žmonių dalis visuomenėje. Europos Komisijos Europos senėjimo ataskaitoje Ageing Europe (2019) pateikiami vertinimai, kad jau po trijų dešimtmečių Lietuvos gyventojų populiacija gali būti viena iš 4 vyriausių Europoje. Pasaulio sveikatos organizacija atkreipia dėmesį į tai, kad nepakanka vien siekti ilgesnės žmonių gyvenimo trukmės, būtina siekti, kad gyvenimas vyresniame amžiuje būtų kiek galima sveikesnis ir produktyvesnis (Šukytė ir Čepukienė, 2017). Sveikesni, aktyvesni ir kūrybingi žmonės yra aktyvios visuomenės ir augančios ekonomikos pagrindas, o amžėjančios visuomenės tendencijos tik sustiprina šių dedamųjų dalių svarbą „sidabrinės“ ekonomikos kontekste. Vyresnio amžiaus asmenų įsitraukimas į darbo rinką, į socialinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą yra svarbios sritys, lemiančios sėkmingą asmenų amžėjimą. Sėkmingą amžėjimą lemia finansinis saugumas, sveikatos išsaugojimas vyresniame amžiuje, palaikomi socialiniai ryšiai ir fizinio aktyvumo palaikymas (Jankūnaitė ir Naujanienė, 2012). Nors gyventojų</p>

		<p>Engagement Among Older Adults</p> <p>* Mokymasis ir įtrauktis: vyresnio amžiaus suaugusiųjų mokymosi patirtys / Learning and inclusion: learning experiences of older adults</p>	<p>amžėjimas yra prognozuojamas procesas, tačiau labai svarbu jau dabar įvertinti kylančius ekonominius, socialinius pokyčius, spręsti atsirandančius iššūkius ir ieškoti sprendimų, kaip vyresnio amžiaus žmones kuo ilgiau išlaikyti aktyviais. Viena svarbiausių šiuolaikinio gyvenimo ypatybių yra būtinybė nuolat mokytis. 2022 metais Maroke vykusioje septintoje UNESCO konferencijoje buvo dar kartą akcentuota mokymosi visą gyvenimą kaip švietimo demokratizacijos idėjos svarba. UNESCO dokumentuose pabrėžiama, jog suaugusiųjų švietimo ir mokymosi visa gyvenimą tikslas – suteikti žmonėms reikiamų gebėjimų įgyvendinti ir realizuoti savo teises bei valdyti savo likimus. Tai skatina suaugusiųjų asmeninį ir profesinį tobulėjimą, aktyvesnį suaugusiųjų įsitraukimą į besimokančių bendruomenių, tvarios aplinkos kūrimą. Strategijoje „Lietuva 2030“ mokymasis visą gyvenimą yra minimas kaip vienas pagrindinių veiksnių, užtikrinančių Lietuvos visuomenės pasirengimą pasaulio kaitai bei įgalinančių besimokančios visuomenės kūrimąsi. Analizuojant suaugusiųjų asmenų mokymosi Lietuvoje poreikius ir galimybes, vis daugiau dėmesio imama skirti būtent vyresnio amžiaus asmenų mokymo ir mokymosi proceso aspektams.</p> <p>In Lithuania, as in other EU Member States, older people - those aged 60 and over - are becoming a larger and larger proportion of the population every year. The main demographic indicator of ageing is the proportion of older people in society. The European Commission's Ageing Europe report (2019) estimates that in three decades' time, Lithuania's population could be one of the 4 oldest in Europe. The World Health Organisation points out that it is not enough to aim for longer life expectancy, but it is also necessary to make life at older ages as healthy and productive as possible (Šukytė & Čepukienė, 2017). Healthier, more active and creative people are the basis for an active society and a growing economy, and ageing trends only reinforce the importance of these components in the context of the 'silver' economy. The participation of older people in the labour market and in social, economic and cultural life is an important area for successful ageing. Successful ageing is determined by financial security, preserving health</p>
--	--	---	--

				<p>in old age, maintaining social relationships and staying physically active (Jankūnaitė & Naujanienė, 2012). While population ageing is a predictable process, it is important to take stock of the economic and social changes that are taking place, to address the challenges that are emerging and to find solutions to keep older people active for as long as possible. One of the most important features of modern life is the need for continuous learning. The importance of lifelong learning as a way of democratising education was reiterated at the seventh UNESCO conference in Morocco in 2022. UNESCO documents emphasise that the aim of adult education and lifelong learning is to equip people with the necessary skills to exercise and realise their rights and control their destinies. It promotes the personal and professional development of adults, the increased involvement of adults in the creation of learning communities and sustainable environments. The Lithuania 2030 Strategy mentions lifelong learning as one of the key factors ensuring the readiness of Lithuanian society for global change and enabling the development of a learning society. When analysing the needs and opportunities for adult learning in Lithuania, more and more attention is being paid to the aspects of the teaching and learning process for older people.</p>
6.	<p>Technologijų naujovės mokymui ir mokymuisi</p> <p>Emerging technologies for teaching and learning</p>	<p>* Naujų technologijų naudojimas kalbų mokyme(si) / Using new technologies in language teaching and learning</p> <p>* Besimokančiųjų metakognityvinės strategijos technologijomis grįstame mokyme(si) / Learner metacognitive strategies in technology-</p>	<p>prof. dr. Giedrė Valūnaitė Oleškevičienė</p>	<p>Informacijos perdavimas, naudojant technologijas, daro didelę įtaką mokymui ir mokymuisi. Tai duoda naują postūmį į technologijomis grįsto mokymo ir mokymosi praktiką, reikalaujančią novatoriško požiūrio ir skaitmenines technologijas, siekiant palengvinti tarpininkavimą visais mokymo ir mokymosi proceso aspektais (atsižvelgiant į formalias ir neformalias situacijas). Šioje temoje galime analizuoti kylančias mokslines problemas, susijusias su naujų skaitmeninių technologijų protingu ir tinkamu naudojimu edukacijoje, siekiant ugdyti besimokančiųjų gebėjimus ir savarankiškumą ir plėtoti arba tobulinti pedagogų skaitmeninės/mišriosios pedagogikos kompetenciją. Visa tarptautinė mokslininkų bendruomenė vykdo mokslinius tyrimus šioje srityje ir aktyviai ieško dialogo tarp</p>

		enhanced teaching and learning		<p>technologijų kūrėjų, edukologų ir kitų socialinių mokslų atstovų, bandydami rasti sprendimus išskylančioms problemoms ir iššūkiams.</p> <p>The transmission of information through technology has a significant impact on teaching and learning. This gives new impetus to technology-based teaching and learning practices, requiring innovative approaches and digital technologies to facilitate mediation in all aspects of the teaching and learning process (both formal and informal). In this topic, we can analyze the emerging scientific issues related to the intelligent and appropriate use of new digital technologies in education in order to develop learners' abilities and independence and develop or improve the competence of educators in digital/blended pedagogy. The entire international community of scientists conducts scientific research in this field and actively seeks dialogue between technology developers, educationalists and representatives of other social sciences, trying to find solutions to emerging problems and challenges.</p>
7.	<p>Ugdymasis šeimoje (homeschooling) kaip švietimo politikos inovacija: alternatyvių ugdymo praktikų institucionalizavimas</p> <p>Family education (homeschooling) as a educational policy innovation: institutionalizing alternative educational practices</p>		<p>Prof.dr. Odeta Merfeldaitė, Prof.dr. Valdonė Indrašienė</p>	<p>Ugdymasis šeimoje edukologiniu požiūriu analizuotinas kaip alternatyvi mokymo(si) organizavimo forma, iš naujo apibrėžianti ugdymo(si) proceso struktūrą, vaidmenis ir pedagoginę atsakomybę. Ši ugdymosi forma perkelia dalį tradiciškai mokyklai priskiriamų funkcijų į šeimos aplinką ir taip keičia ne tik ugdymo organizavimą, bet ir ugdymo kokybės užtikrinimo prielaidas bei atsakomybės ribas.</p> <p>Tarptautinėje mokslinėje literatūroje ugdymo šeimoje fenomenas analizuojamas ne vien kaip individuali pedagoginė praktika, bet ir kaip platesnio masto socialinės bei institucinės kaitos reiškinys. Atliktų tyrimų apžvalga (Kunzman & Gaither, 2020) rodo, kad ugdymas šeimoje (homeschooling) per paskutiniuosius dešimtmečius pasaulyje tapo reikšminga mokymo(si) ir ugdymo(si) pasirinkimo forma, kuri daro įtaką tėvų pedagoginės atsakomybės, ugdymo įstaigų transformacijos ir valstybės švietimo politikos reguliavimo sampratai. Svarbi šios srities diskusijų kryptis siejasi su šeimos autonomijos ir valstybės atsakomybės įtampa. Mokslininkų tyrimuose (Apple, 2000; Gaither, 2017; Reich, 2002, 2005) pabrėžiama, kad ugdymas šeimoje</p>

			<p>aktualizuoja normatyvinę ir politinę dilemą: viena vertus, tėvai turi teisę pasirinkti vaiko ugdymosi formą, kita vertus, valstybė išlieka atsakinga už ugdymosi rezultatų teisinį ir socialinį legitimumą – jų pripažinimą, kokybės užtikrinimą ir vaiko teisės į kokybišką ugdymą įgyvendinimą. Lietuvoje ugdymo šeimoje tyrimo laukas yra palyginti naujas, nes šios ugdymo formos reglamentavimas atsirado tik nuo 2020 metų. Dėl to iki šiol ugdymas šeimoje dažniau analizuojamas teisės ir švietimo vadybos perspektyvose, o edukologinė institucionalizacijos analizė lieka fragmentiška.</p> <p>Ugdymo šeimoje institucionalizavimo analizė edukologiniu požiūriu leidžia atskleisti, kaip alternatyvi pedagoginė praktika sąveikauja su formaliomis švietimo sistemos struktūromis. Ši tematika aktualizuoja fundamentalią pedagogikos problemą – kaip suderinti pedagoginę autonomiją, ugdymo kokybės užtikrinimą ir švietimo sistemos transformaciją institucionalizuojant alternatyvias švietimo praktikas.</p> <p>Family-based education (homeschooling), from an educational science perspective, can be analysed as an alternative mode of organising teaching and learning that redefines the structure of the educational process, the distribution of roles, and pedagogical responsibility. This form of education transfers a share of functions traditionally attributed to schools into the family environment, thereby reshaping not only the organisation of education but also the underlying conditions for ensuring educational quality and the boundaries of accountability.</p> <p>In the international scholarly literature, homeschooling is examined not merely as an individual pedagogical practice but also as a phenomenon of broader social and institutional change. A review of existing research (Kunzman & Gaither, 2020) indicates that over recent decades homeschooling has become a significant educational option worldwide, influencing understandings of parental pedagogical responsibility, the transformation of educational institutions, and the regulatory role of state education policy. An important strand of debate in this field concerns the tension between family autonomy and state responsibility. Studies (Apple, 2000; Gaither, 2017; Reich, 2002, 2005) emphasise that</p>
--	--	--	--

				<p>homeschooling foregrounds a normative and political dilemma: on the one hand, parents have the right to choose the form of their child's education; on the other hand, the state remains responsible for the legal and social legitimacy of educational outcomes—namely, their recognition, the assurance of quality, and the realisation of the child's right to high-quality education.</p> <p>In Lithuania, the research field of homeschooling is relatively new, as legal regulation of this educational form has been in place only since 2020. Consequently, homeschooling to date has more often been analysed from the perspectives of law and educational management, while educational science analyses of its institutionalisation remain fragmented.</p> <p>From an educational science standpoint, analysing the institutionalisation of homeschooling makes it possible to reveal how an alternative pedagogical practice interacts with the formal structures of the education system. This topic foregrounds a fundamental pedagogical question: how to reconcile pedagogical autonomy, quality assurance, and the transformation of the education system when institutionalising alternative educational practices.</p>
8.	<p>Mokyklos ir STEAM centrų bendradarbiavimas ugdymo procese</p> <p>Collaboration between Schools and STEAM Centres in the Educational Process</p>		Prof. dr. Romas Prakapas	<p>Strateginiuose švietimo dokumentuose, įskaitant OECD iniciatyvos Education 2030 gairėse pateikiamą ateities ugdymo viziją, pabrėžiama būtinybė rengti mokinius sparčiai besikeičiančiam pasauliui. Akcentuojama, kad šiuolaikinis mokymas turėtų peržengti tradicines ugdymo ribas ir būti orientuotas į mokymąsi įvairiose aplinkose bei prasmingą teorinių ir praktinių patirčių dermę (OECD, 2018). Empiriniai tyrimai rodo, kad mokyklų partnerystės su vietos organizacijomis ir socialiniais partneriais gali pereiti iš epizodinio bendradarbiavimo į sistemingą ugdymo veiklų integravimą, stiprinant mokytojų supratimą apie integruotą STEAM ugdymą per bendruomenės praktikoje veikimą (de Souza et al., 2025). Taip pat aktualizuojamos įrodymais grįstos mokymo ir mokymosi kryptys, ypač tyrinėjimu paremtas ugdymas, kurio efektyvumas ir variacijos analizuojamos lyginamuosiuose STEAM metodų tyrimuose (Suryani et</p>

			<p>al., 2025). Šios kryptys siejamos su mokytojų rengimo, ugdymo turinio kūrimo ir vertinimo dermės svarba, kuri aptariama ir mokslo edukacijos tematiką apibendrinančiuose leidiniuose (Bowman, 2021).</p> <p>Šiame kontekste STEAM centrai tampa reikšmingais partneriais, teikiančiais specializuotą mokymosi aplinką ir metodinę pagalbą, prisidedančiais prie bendrojo ugdymo mokyklos mokymo(si) tikslų įgyvendinimo. Edukologinių tyrimų lauke ši tematika siejama su klausimu, kaip mokymasis „už klasės ribų“ integruojamas į formalų ugdymą: kaip planuojamas pasirengimas mokykloje, kaip suderinamas veiklų turinys su ugdymo programomis ir kaip užtikrinamas tęstinumas po veiklų STEAM centre (pvz., refleksija, taikymas pamokose, vertinimo sprendimai). Kompetencijomis grįsto ugdymo kontekste aktualu tirti, kaip tokios partnerystės padeda mokykloms įgyvendinti bendrųjų programų nuostatas, kad kompetencijos ugdomos visose programose ir per įvairias ugdymo veiklas (OECD, 2018).</p> <p>In strategic education policy documents, including the OECD Education 2030 initiative, the need to prepare learners for a rapidly changing world is emphasised. It is argued that contemporary teaching should move beyond traditional boundaries of schooling and attend to learning across diverse settings, ensuring a meaningful alignment between theoretical knowledge and practical experience (OECD, 2018). Empirical studies indicate that partnerships between schools and local organisations and social partners can evolve from episodic collaboration into the systematic integration of learning activities, strengthening teachers' understanding of integrated STEAM education through the functioning of a community of practice (de Souza et al., 2025). Evidence-informed approaches to teaching and learning are also increasingly foregrounded, particularly inquiry-based education, whose effectiveness and variations are examined in comparative studies of STEAM-related instructional designs (Suryani et al., 2025). These directions are closely associated with the importance of coherence among teacher education, curriculum development, and assessment, a theme also addressed in broader syntheses of science education (Bowman, 2021).</p>
--	--	--	--

				<p>Within this context, STEAM centres are becoming significant partners by providing specialised learning environments and methodological support that contribute to the implementation of teaching and learning aims in general education schools. In educational research, this thematic area is linked to the question of how learning “beyond the classroom” is integrated into formal education: how preparation is organised at school, how the content of activities is aligned with the curriculum, and how continuity is ensured following activities in a STEAM centre (e.g., through reflection, application in lessons, and assessment decisions). In the context of competence-based education, it is therefore pertinent to examine how such partnerships support schools in enacting the provisions of national curricula, according to which competencies are developed across all programmes and through a range of educational activities (OECD, 2018).</p>
9.	<p>Kitataučių (migrantų) mokinių įgalinimas teikiant sistemingą institucinę paramą ir individualią pagalbą bendrojo ugdymo mokykloje</p> <p>Empowering linguistic and cultural minority students through systemic and tailored provision of institutional support at mainstream education institutions</p>	<p>* Kultūrinio kapitalo puoselėjimas ir plėtimas bendrojo ugdymo mokykloje integruojant kitataučius / Providing minority students’ Cultural Capital in the School Environment</p> <p>* Kitataučių mokinių (kilmės) kultūrinio kapitalo naudojimas jų integracijos procese /The ways to provide migrant students with recognition of (origin-)specific cultural capital while integrating them into</p>	Prof. dr. Gražina Čiuladienė	<p>XXI amžiaus Lietuvos mokyklose (tiek didmiesčiuose, tiek mažuose miestuose) daugėja kitataučių mokinių. Tikimasi greito jų asimiliavimosi deramai neatsižvelgiant į jų kultūrinius ypatumus, patiriamą kultūrinį šoką. Tiek mokyklų administracija, tiek mokytojai stokodami tarpkultūrinės kompetencijos ir darbo su kitataučiais patirties netaiko sėkmingų kitataučių integracijos strategijų ir taktikų. Dėl to integracija mokyklose yra labiau formali, tinkamai neišnaudojant galimybių ir nesiimant būtinų intervencijų/pokyčių. Tyrime bus nagrinėjama kitataučiams mokiniams teikiama parama ir jos kliūtys mokyklos lygmeniu, apklausiant tiek mokytojus, tiek mokinius (kitataučius ir lietuvius). Remiantis Bourdieu kultūrinio kapitalo (Cultural capital), bendruomenės gerovės (Community Cultural Wealth)) ir mokyklos socialinio kapitalo (SBSC) teorinėmis įžvalgomis, tyrime nagrinėjamos mokyklos nuostatos ir patirtys, susijusios su kitataučių vaikų ir jaunimo gerovės, sėkmės mokykloje ir ekonominės/socialinės integracijos veiksniais visuomenėje. Socialinis kapitalas gali būti apibūdinamas siaurai - kaip konkrečios grupės interesų išskirtinumas, arba plačiai - kaip visuomenės gerovės, grindžiamos skirtingų jos grupių bendradarbiavimo dėl bendro gėrio,</p>

		<p>mainsteam education institutions</p>		<p>reiškiny. Pastaroji samprata atspindės tyrime kuriant daugiakultūrinio ugdymo mokykloje modelį, sąlygojantį socialinių įtampų švelninimą.</p> <p>Schools in Lithuania in the twenty- first century, in large and small cities, are being transformed by growing numbers of immigrant and minority students. Newcomers children and adolescents feeling disoriented in culturally different school world are expected to assimilate ASAP into the mainstream. The staff members reflecte a lack of cultural sensitivity and limitations in catering for diversity. As a result, the integrationist movement at school seems highly superficial as school practitioners are reluctant to distribute resources that could benefit minority students. The study examine the institutional- level support and barriers as perceived by both students and teaching personnel. Deploying the theories of Bourdieusian cultural capital (BCC), Community Cultural Wealth (CCW) and School based Social Capital (SBSC) this study explores institutional provisions for children and youth, their general well- being, school success and economic/social integration in society. Social capital can be understood in two ways – as aiming at particular interests of a narrow group or as used for universal goals and constituting the base for normalization of social relations. Positive examples will be considered as strategies relevant to a multicultural and multilingual reality of education. Examining interconnections between ethnic and national bonds is to facilitate a clearer understanding of (protective) factors that may mitigate the negative effects of social tensions.</p>
--	--	---	--	---